

Markéta LÖWOVÁ, *MUDr. Emil Flusser – dětský lékař jako posel humanity. Příspěvek ke studiu židovské intelektuality v první polovině 20. století*. Diplomová práce FF JU, České Budějovice 2011, 88 s. + 4 přílohy.

Posudek oponenta:

Téma osudů Židů ve 20. století je z hlediska počtu historických prací poměrně bohatě zpracováno, důraz byl však dosud kladen především na problematiku holocaustu a obecnější téma antisemitismu ve společnosti. V českém literárně historickém kontextu je navíc stále aktuální otázka umělecké inspirativnosti meziválečné Prahy pro okruh německy hovořících Židů. Tyto dva tematické okruhy však otázku povahy a charakteru meziválečné československé židovské intelektuality zodpovídají jen dílčím způsobem. Markéta Löwová se ve své diplomové práci tento neznámý a nepřiliš akcentovaný obraz pokusila zrekonstruovat.

Jakýmsi svorníkem celé práce se stal dětský lékař MUDr. Emil Flusser, který měl praxi v meziválečném období v ulici U Tří lvů v Českých Budějovicích. K této osobnosti se ale vzhledem k tragickému osudu celé rodiny dochoval pouhý zlomek pramenů a detailní rekonstrukce jeho životního příběhu byla tudíž takřka nemožná. Flusser byl však autorem dvou myšlenkově velmi ucelených, inspirativních a ne zcela doceněných děl *Křičící kojeneč* a *Válka jako nemoc*, které se staly pro diplomantku interpretačním základem, s jehož pomocí se pokusila objasnit myšlenkový svět nejen Flussera samého, ale i širšího okruhu jeho přátel. Z rozmanitých pamětí, vzpomínek, korespondence, beletrie, ale i archivních pramenů je tak poskládána pestrá společenská mozaika, v níž jsou zastoupeny mimo jiné i osobnosti jako Albert Einstein, Karel Kraus, Max Brod, Franz Kafka či Albert Schweitzer. Diplomantce se tímto způsobem podařilo definovat v širokém kontextu vývoje západoevropské kultury několik základních myšlenkových konstruktů, které byly charakteristické pro meziválečnou československou, převážně židovskou intelektualitu. Interpretovány tak byly otázky prožitku první světové války, antimilitarismu a odpírání vojenské služby, podoby meziválečného humanismu, ale třeba i Flusserův originální výklad dějinného vývoje s důrazem na historii Židů. Autorka se rovněž dotkla i v českém kontextu nepřiliš známé problematiky ruské židovské emigrace, sionismu, ale i Filozofické jednoty či Milíčova domu. S tímto široce komparativním způsobem interpretace, primárně založeném na již zmíněných Flusserových filozoficko-lékařských spisech, vyvstala před diplomantkou nakonec i nutnost vyrovnat se nejen s filozofickým dílem Immanuela Kanta – což se jí dle mého soudu poměrně zdařilo, ale i s problematikou počátků moderní české pediatrie.

V konečném úhrnu tak diplomová práce představuje jakýsi pokus o postžení základních myšlenkových struktur společenské třídy, která je definována především z hlediska příslušnosti k náboženskému vyznání a mírou vzdělání. Jedná se o velmi obtížné pojetí, které vyžaduje široký přehled a hlubokou znalost filozofických, společenských, ale i politických souvislostí, které mnohdy mohou převyšovat nároky kladené na absolventy magisterských oborů. Diplomová práce sice vykazuje jisté formální nedostatky, některé pasáže jsou koncipovány poněkud nejasně a bez hlubšího kontextového ukotvení, což by větší pečlivost věnovaná finálním úpravám jistě napravila, jednoznačně je však nutné ji považovat za velmi originální a interpretačně přínosnou. Doporučuji ji tudíž k obhajobě a vzhledem k výše uvedenému ji hodnotím již stupněm

v e l m i d o b ř e .

PhDr. Jitka Rauchová, Ph. D.

České Budějovice 27. května 2011